

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

การจัดการการศึกษาตามแบบตะวันตกของไทย เริ่มต้นในสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว โดยได้แบบอย่างมาจากประเทศยุโรปและญี่ปุ่นด้วยความจำเป็นในการรวบรวมความเป็นเอกภาพให้เกิดรัฐสมัยใหม่และปลูกฝังแนวคิดชาตินิยม จากภัยคุกคามของจักรวรรดินิยมอังกฤษและฝรั่งเศส การปรับปรุงการบริหารกิจการบ้านเมืองโดยการเตรียมคนเพื่อเข้ารับราชการจึงเป็นความจำเป็นเร่งด่วน โดยการจัดการศึกษาในระยะเริ่มต้นนั้นจำกัดวงอยู่แต่ในหมู่เจ้านายและข้าราชการชั้นสูง การจัดการศึกษาอย่างเป็นแบบแผนและจัดการศึกษาสำหรับประชาชนทั่วไปนั้นเกิดขึ้นภายหลังเมื่อ พ.ศ. 2430 ซึ่งได้ได้มีการจัดตั้งกรมศึกษาธิการ (กรมธรรมการ) ซึ่งมีฐานะเทียบเท่ากระทรวงในปัจจุบัน และหลังจากนั้นเมื่อ พ.ศ. 2432 ก็ได้มีการยกเลิกการบริหารแบบจตุสดมภ์ และมีการตั้งตำแหน่งเสนาบดีว่าการกระทรวงต่าง ๆ การบริหารกิจการบ้านเมืองโดยการปรับปรุงครั้งนั้นทำให้เกิดการรวบรวมอำนาจการปกครองเข้าไว้ที่ศูนย์กลาง¹

การจัดตั้งกรมศึกษาธิการในระยะเริ่มต้นมีการจัดการศึกษาที่น่าสนใจอยู่หลายเรื่อง กล่าวคือ การเปลี่ยนแปลงหนังสือแบบเรียน การจัดตั้งพิพิธภัณฑสถาน การจัดตั้งโรงพยาบาลและโรงเรียนแพทย์สมัยใหม่ การกำกับดูแลกิจการโรงเรียนราษฎร์ ในเวลาต่อมาเมื่อปี พ.ศ. 2435 ได้มีการยกฐานะกรมธรรมการขึ้นเป็นกระทรวงศึกษาธิการ โดยมีภารกิจสำคัญคือ การฝึกหัดครู การจัดการเรียนและหลักสูตร และได้มีการวางแผนการศึกษาซึ่งคล้ายกับการวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติในปัจจุบัน ซึ่งในเวลานั้นเรียกว่า โครงการศึกษาสำหรับชาติ

ต่อมาในสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว การจัดการการศึกษาได้เจริญก้าวหน้าไปอย่างมากโดยเฉพาะการจัดตั้งมหาวิทยาลัยขึ้นเป็นครั้งแรก โดยได้พัฒนาโรงเรียนสอนวิชาข้าราชการพลเรือนขึ้นเป็นจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเมื่อปี พ.ศ. 2459 นับได้ว่าเป็นการจัดตั้งการอุดมศึกษาขึ้นเป็นครั้งแรกและอย่างแท้จริง และได้มีการจัดแผนการศึกษาสำหรับชาติขึ้นอีก

¹ พันธ์ หันนาคินทร์, การศึกษาของไทย . (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์วัฒนาพานิชย์) หน้า 112-164 และ วุฒิชัย มูลศิลป์, การปฏิรูปการศึกษาในสมัยรัฐกาลที่ 5. (กรุงเทพฯ: สมาคมสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย)

หลายฉบับ แต่ที่สำคัญได้ก่อให้เกิดพระราชบัญญัติการประถมศึกษา พ.ศ. 2464 ซึ่งได้มีผลบังคับให้ราษฎรต้องส่งบุตรหลานของตนเข้ารับการศึกษ โดยได้มีการกำหนดเกณฑ์อายุของเด็กที่ต้องเข้าเรียน ระยะเวลาการเรียน ฯลฯ

ในสมัยการเปลี่ยนแปลงการปกครองเมื่อ พ.ศ. 2475 การศึกษาเป็นหนึ่งในวาระแห่งชาติ ในขณะนั้นที่คณะเปลี่ยนแปลงการปกครองหรือคณะราษฎร ได้เห็นความสำคัญของการศึกษาว่าเป็นเครื่องมือรัฐที่จะสร้างพลเมืองที่มีลักษณะพึงประสงค์ตามอุดมคติของรัฐ โดยพยายามจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับแนวทางประชาธิปไตย โดยได้ตั้งเป้าหมายของการจัดการศึกษาไว้เพื่อความอุดมสมบูรณ์ของประชาชน โดยได้จัดหลักสูตรการศึกษาที่มุ่งเน้นให้พลเมืองรู้จักสิทธิหน้าที่ของตนในฐานะที่เป็นพลเมืองในระบบประชาธิปไตยตลอดจนให้มีความรอบรู้ในสถานการณ์ของโลกที่เปลี่ยนแปลงไปด้วย

การเปลี่ยนแปลงที่สำคัญได้เกิดการกระจายอำนาจการจัดการศึกษาไปยังองค์กรปกครองท้องถิ่น โดยได้มีการโอนการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษาไปยังองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในปี พ.ศ. 2509 หรือที่เรียกกันว่า “การศึกษาประชาบาล” ซึ่งแต่เดิมการจัดการศึกษาเป็นอำนาจหน้าที่ของกระทรวงศึกษาธิการตลอดมา การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวได้รับอิทธิพลจากแนวคิดที่ว่า การจัดการศึกษาภาคบังคับนั้นน่าจะเป็นหน้าที่ของท้องถิ่น กระทรวงศึกษาธิการควรมีหน้าที่เพียงการจัดการศึกษาในระดับ อนุบาล มัธยมศึกษา อาชีวศึกษา และการฝึกหัดครู กระทรวงศึกษาธิการจะจัดการศึกษาระดับประถมศึกษาเพียงจังหวัดละ 2-3 โรงเรียนเพื่อให้เป็นโรงเรียนตัวอย่าง ส่วนการอุดมศึกษาซึ่งเป็นการศึกษาระดับสูงและเป็นการศึกษาที่ผลิตบุคลากรที่มีความสำคัญต่อการขับเคลื่อนประเทศนั้นให้โอนไปสังกัดสำนักนายกรัฐมนตรีในคราวเดียวกัน

การจัดการศึกษาในระดับประถมศึกษาแบบประชาบาลในสมัยนั้นได้ถูกวิพากษ์วิจารณ์ไว้หลาย ๆ ด้าน² โดยเฉพาะหลาย ๆ ความเห็นมีความเห็นไปในทิศทางเดียวกันว่า การโอนย้ายครูที่สังกัดกระทรวงศึกษาธิการไปสังกัดกระทรวงมหาดไทยนั้น โดยหลักการว่าเป็นการให้โอกาสท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดการการศึกษาตามแนวทางประชาธิปไตยนั้น แต่ความจริงเป็นการโอนข้าราชการครูไปให้กับส่วนราชการมหาดไทยระดับภูมิภาคที่ขาดกำลังบุคลากรในระดับปฏิบัติการ ส่วนปฏิสัมพันธ์ระหว่างข้าราชการครูกับข้าราชการมหาดไทยก็เป็นแบบระบบเจ้าขุนมูลนายที่เข้มงวด ข้าราชการครูถูกใช้งานอย่างหนัก ทำให้ข้าราชการครูได้รับการข่มเหงรังแกต้องยอมถูกเอารัดเอาเปรียบและถูกกดขี่เรื่อยมา จนกระทั่งเกิดการเหตุการณ์ 14 ตุลาคม 2516 ได้เกิดขบวนการ

² “ความเข้าใจเรื่อง การโอนย้ายครู ไปยังองค์กรปกครองท้องถิ่น”. มติชนรายวัน. (21 ธันวาคม 2548) หน้า 7.

ครูเพื่อเรียกร้องให้ครูประถมกลับไปสังกัดกระทรวงศึกษาธิการซึ่งภายหลังได้ส่งผลให้ครูประถมย้ายกลับไปสังกัดกระทรวงศึกษาธิการดังเดิมอีกครั้ง

ปัจจุบันการปฏิรูประบบการศึกษาและการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นของไทยนั้น รัฐธรรมนูญฉบับ พ.ศ. 2540 เป็นรัฐธรรมนูญที่ก่อให้เกิดการปฏิรูปในทุก ๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นการปฏิรูปทางการเมือง การปฏิรูปสิทธิและเสรีภาพของประชาชน ฯลฯ รวมตลอดถึงการปฏิรูปการปกครองท้องถิ่นในประเทศไทย และการจัดการการศึกษาด้วย

ในจำนวน 366 มาตรา ของรัฐธรรมนูญได้บัญญัติเกี่ยวข้องกับการปกครองท้องถิ่นถึง 10 มาตรา คือ มาตรา 87 ซึ่งอยู่ในหมวดนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ และมาตรา 282-290 ซึ่งอยู่ในหมวดการปกครองส่วนท้องถิ่น ในจำนวน 10 มาตราดังกล่าว³ เป็นเหตุที่มาของการกระจายอำนาจการปกครองจากส่วนกลางไปยังส่วนท้องถิ่น ซึ่งแม้เดิมเป็นการบังคับใช้กระจายอำนาจโดยการส่งการจากส่วนกลาง ภายหลังได้เปลี่ยนแปลงมาเป็นแบบสมัครใจในการกระจายและถ่ายโอน จากมุมมองของการแบ่งขั้ว รัฐกับท้องถิ่นมีการได้เปรียบเสียเปรียบกัน มาเป็นแบบการกระจายอำนาจช่วยกันคิดร่วมกันทำงาน แบ่งหน้าที่เพื่อไม่ให้ซ้ำซ้อนเป็นขั้นเป็นตอนไม่แบ่งแยกกันทำ มีการกำหนดมาตรฐาน เพื่อให้การทำงานเป็นไปอย่างโปร่งใสนำไปสู่การบริหารจัดการที่ดี

ตามแผนการกระจายอำนาจได้แบ่งตามภารกิจที่ต้องถ่ายโอนภารกิจออกเป็นกรอบงาน 6 กลุ่ม ในด้านคุณภาพชีวิต การจัดการศึกษาให้โอนภารกิจจัดการศึกษาที่ต่ำกว่าระดับอุดมศึกษาให้ท้องถิ่น อุดมศึกษาให้ทำได้โดยตั้งกรมการศึกษาจังหวัดดูแลซึ่งเป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรีตามที่ประชุมคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (กกด.) ครั้งที่ 9/2548 เมื่อวันที่ 3 พฤศจิกายน 2548⁴ ทั้งนี้การดำเนินการถ่ายโอนจริงให้เป็นไปตามหลักความสมัครใจของทั้งสองฝ่ายคือฝ่ายลูกโอนและรับโอน รวมทั้งคำนึงถึงความพร้อมในการจัดการเรียนการสอนคุณภาพการศึกษา และประโยชน์ของนักเรียนเป็นสำคัญ ในส่วนขององค์การบริหารส่วนจังหวัดรับโอนได้ไม่เกิน 3 โรง โดยแบ่งออกเป็นระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ไม่เกิน 1 โรง และอีก 2 โรง อาจเป็นระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ประถมศึกษา หรือ โรงเรียนขยายโอกาส

³ สมคิด เลิศไพฑูรย์. “พระราชบัญญัติกำหนดและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542.” (กรุงเทพฯ: ศูนย์ศึกษาการพัฒนาประชาธิปไตย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2543) หน้า 1

⁴ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี, [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา

<http://www.eppo.go.th/admin/cab/cab08nov48.html> (2 สิงหาคม 2549).

ในขณะที่ท้องถิ่นต้องรับภาระที่มากขึ้นจากการกระจายอำนาจ โดยการถ่ายโอนภารกิจ 6 ด้านดังกล่าว คือ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านงานส่งเสริมคุณภาพชีวิต ด้านการจัดระเบียบชุมชน/สังคม และการรักษาความสงบเรียบร้อย ด้านการวางแผน ส่งเสริมการลงทุน พาณิชยกรรม และการท่องเที่ยว ด้านการบริหารจัดการและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่นนั้น แม้จะมีการวางเงื่อนไขการถ่ายโอนทั้งระยะเวลาการถ่ายโอน ประกอบกับความพร้อมของแต่ละท้องถิ่น ตลอดจนการควบคุมประสิทธิภาพโดยการพยายามสร้างมาตรฐาน ไปจนถึงการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติราชการให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง แต่ท้องถิ่นก็ได้รับการวิพากษ์วิจารณ์ว่าการบริหารงานตลอดมาครั้งศตวรรษมานี้ว่า⁶ ถูกทำให้อ่อนแอ ทั้งการถูกรวบงำจากราชการส่วนกลางและส่วนภูมิภาค โดยการรวมอำนาจไว้ที่ศูนย์กลาง การที่ท้องถิ่นมีหน้าที่แต่ไม่มีอำนาจที่แท้จริงในหลาย ๆ เรื่องทั้งการกำหนดนโยบาย การบริหารจัดการ การบริหารงานบุคคล การคลัง ฯลฯ และที่สำคัญท้องถิ่นนั้นถูกทำให้ยากจนโดยการคลัง จากการจัดเก็บรายได้จากภาษีอากรต่าง ๆ อย่างไม่เป็นธรรมระหว่างรัฐบาลกลางและท้องถิ่น

ส่วนโรงเรียนและครูที่จะต้องโอนย้ายมาสังกัดท้องถิ่น บุคลากรครูได้แสดงความคิดเห็นคัดค้านและเป็นไปอย่างกว้างขวาง อันเป็นผลเนื่องมาจากเป็นผู้ที่ได้รับผลโดยตรงและทั้งจากประสบการณ์อันเลวร้ายในอดีต ทำให้ครูออกมาแสดงการคัดค้านอย่างรุนแรงโดยอ้างเรื่องศักดิ์ศรีของข้าราชการครูที่หวั่นเกรงว่าจะถูกกดขี่เหยียดหยามเหมือนในอดีต การย้ายสังกัดดังกล่าวยังส่งผลให้สถานะภาพครูเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม ซึ่งเดิมเมื่อครูสังกัดกระทรวงศึกษาธิการครูมีฐานะเป็นข้าราชการพลเรือนตามพระราชบัญญัติข้าราชการพลเรือน แต่เมื่อโอนย้ายไปสังกัดองค์กรปกครองท้องถิ่นครูจะมีฐานะเป็นพนักงานส่วนท้องถิ่น ซึ่งไปกระทบต่อผลประโยชน์การเป็นสมาชิกกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ เป็นที่ทราบกันดีว่าครูเป็นข้าราชการที่มีรายได้น้อย ประกอบกับมีหนี้สินเฉลี่ยต่อหัวต่อคนสูงที่สุด สถาบันการเงินที่ครูกู้ยืมได้สะดวกและรับภาระดอกเบี้ยน้อยที่สุดก็คือการกู้ยืมจากกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ นอกเหนือไปจากนั้นครูยังเป็นผู้ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนมีความใกล้ชิดและรักในวิชาชีพของตนจึงเกิดความไม่แน่ใจว่าการถ่ายโอนการจัดการการศึกษาไปยังท้องถิ่นจะส่งผลเสียต่อคุณภาพการศึกษา เนื่องจากความไม่

⁵ วุฒิสาร ตันไชย. (กรุงเทพฯ: ศูนย์ศึกษาพัฒนาประชาธิปไตย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2544) หน้า 45

⁶ จรูญ หุตทอง แสงอุทัย. “รากเหง้าของปัญหาการถ่ายโอนการศึกษาให้ อปท. “. มติชนรายวัน. (8 ธันวาคม 2548) 7

พร้อมของท้องถิ่นในหลาย ๆ ด้าน และในด้านการบริหารจัดการการศึกษาแต่เดิมสถานศึกษาในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการเป็นนิติบุคคลมีอิสระภาพในการบริหารจัดการตนเอง การถ่ายโอนจึงเป็นที่หวังเกรงว่าจะทำให้สถานะภาพความเป็นนิติบุคคลของโรงเรียนเปลี่ยนแปลงไป แต่ก็มีครูอีกส่วนหนึ่งออกมาสนับสนุนการถ่ายโอนซึ่งส่วนมากก็เป็นครูในระดับผู้บริหารซึ่งก็มักถูกมองว่าเป็นผู้ได้รับผลประโยชน์โดยตรงจากการถ่ายโอนเนื่องจากเป็นผู้ที่ใกล้ชิดกับนักการเมืองและมีผลประโยชน์ร่วมกัน

ในส่วนของผู้ปกครองนักเรียนก็ได้ออกมาแสดงความคิดเห็นที่หลากหลายไม่ว่าจะเป็นการสนับสนุนและคัดค้าน อันเนื่องมาจากความเห็นแย้งระหว่างรัฐบาลและองค์กรปกครองท้องถิ่นที่ต้องการกระจายอำนาจ กับอีกฝ่ายคือโรงเรียนหรือครูที่คัดค้านการถ่ายโอน ทำให้เป็นประเด็นถกเถียงกันอย่างกว้างขวาง ทั้งการจัดสัมมนา การวิพากษ์วิจารณ์ผ่านสื่อต่าง ๆ ทั้งโทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ และอื่น ๆ เป็นระยะเวลาที่ต่อเนื่องและยาวนานทำให้ผู้ปกครองได้รับข้อมูลที่หลากหลายจึงมีความเห็นต่าง ๆ กันไป ทั้งมีความเห็นด้วยกับการถ่ายโอนซึ่งจะเป็นการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่น และมีความมั่นใจในการบริหารจัดการขององค์กรปกครองท้องถิ่นที่ได้พัฒนาตนเองตลอดไปจนความมั่นใจในการกระจายงบประมาณ 35% ของงบประมาณแผ่นดินที่จะมีการจัดสรรไปยังท้องถิ่นในอนาคต แต่ในอีกส่วนก็มีความเห็นที่ต่างไปที่เกรงว่าอำนาจการบริหารของนักการเมืองท้องถิ่นที่จะมีต่อการบริหารจัดการการศึกษาจะทำให้คุณภาพการศึกษาด้อยลงไป ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อผู้เรียนหรือบุตรหลานของตนโดยตรง

ไม่ว่าด้วยเหตุผลใด ๆ ก็ตามทั้งผู้ที่มีความคิดเห็นคัดค้านและสนับสนุนการถ่ายโอนการศึกษาให้กับองค์กรปกครองท้องถิ่น แต่ในปัจจุบันก็ได้มีการถ่ายโอนภารกิจการศึกษาไปยังองค์กรปกครองท้องถิ่นบ้างแล้ว ในระยะแรกได้มีการถ่ายโอนโรงเรียนที่ต้องถ่ายโอนตามบัญชีที่ 1 จำนวน 84 โรงเรียน โดยแยกเป็นถ่ายโอนไปยัง อบจ. จำนวน 54 โรงเรียน เทศบาลเมือง/นคร/ตำบล จำนวน 17 โรงเรียน และองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) จำนวน 13 โรงเรียน ซึ่งองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่รับโอนโรงเรียนอย่างเป็นทางการดังนี้ ร.ร.บ้านไผ่ย่อยเมื่อ 16 สิงหาคม 2549 และร.ร.พัฒนาประชาอุปถัมภ์เมื่อ 1 กันยายน 2549 ทำให้มีความจำเป็นต้องมีการศึกษาการถ่ายโอนในระยะเริ่มต้นนี้เนื่องจากการถ่ายโอนไประยะหนึ่งแล้วย่อมจะส่งผลต่อการจัดการไปบ้างแล้ว และยังเป็น การเข้าไปศึกษาในประเด็นที่มีการถกเถียงกันอย่างกว้างขวางและส่งผลต่อผู้คนจำนวนมาก ไม่ว่าจะเป็นส่วนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โรงเรียน/ครู ผู้ปกครอง และที่สำคัญก็คือนักเรียนซึ่งจะเป็นผู้ที่ได้รับผลมากที่สุดจากการจัดการศึกษา นั่นก็หมายถึงอนาคตของชาตินั่นเอง

การศึกษาการจัดการศึกษาของท้องถิ่นในระยะเริ่มต้นหลังการถ่ายโอนจะเป็นข้อมูลอันหนึ่งที่จะคาดการณ์การจัดการศึกษาในอนาคตว่าจะเป็นเช่นไรทั้งการถ่ายโอนเพิ่มเติมหรือจะ

กลับไปรวมศูนย์ดั้งเดิม คุณภาพการจัดการการศึกษา ฯลฯ ทั้งนี้เนื่องจากมติคณะรัฐมนตรีให้มีคณะกรรมการและระบบติดตามและประเมินผลการโอนสถานศึกษา หากปรากฏว่า การจัดการศึกษามีปัญหาหรือด้อยคุณภาพลง อาจมีการทบทวนการโอนได้เป็นราย ๆ ไป จึงน่าจะมีการศึกษาว่าท้องถิ่นและโรงเรียนสามารถปฏิบัติงานร่วมกันในการจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลหรือไม่ ทำให้ช่วงระยะเวลาดังที่กล่าวมามีความน่าสนใจและเป็นระยะเวลาหัวเลี้ยวหัวต่อของทิศทางการจัดการการศึกษาของไทย

ผู้ศึกษาจึงได้เลือกศึกษาภารกิจจัดการการศึกษาขององค์กรท้องถิ่น โดยได้ศึกษาการจัดการการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ ซึ่งได้รับโอนโรงเรียนตามบัญชีสถานศึกษาที่ถ่ายโอนที่ 1 มาจำนวน 2 โรงเรียน คือ โรงเรียนพัฒนาประชาอุปถัมภ์ ตั้งอยู่ที่ ต.วังหลวง อ.หนองม่วงไข่ ซึ่งเป็นโรงเรียนมัธยมขนาดเล็ก เปิดสอนในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ในปีการศึกษา 2549 มีจำนวนห้องเรียนทั้งหมด 14 ห้องเรียน มีจำนวนครู 19 คน มีจำนวนนักเรียน 491 คน แบ่งเป็นมัธยมศึกษาตอนต้น 377 คน มัธยมศึกษาตอนปลาย 114 คน สัดส่วนครูต่อนักเรียนเป็น 1 : 27 ส่วนอีกโรงคือโรงเรียนบ้านไผ่ย่อยตั้งอยู่ที่ ต.ไผ่ย่อย อ.ร้องกวาง เป็นโรงเรียนขยายโอกาส เปิดสอนตั้งแต่ระดับอนุบาล ประถมศึกษาจนถึงมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในปีการศึกษา 2549 มีจำนวนห้องเรียนทั้งสิ้น 11 ห้องเรียน มีจำนวนครู 16 คน มีจำนวนนักเรียน 228 คน แบ่งเป็นนักเรียนชั้นอนุบาลจำนวน 24 คน ชั้นประถมศึกษาจำนวน 101 คน ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นจำนวน 103 คน สัดส่วนครูต่อนักเรียนเป็น 1 : 14

ในส่วนขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ซึ่งได้รับภารกิจจัดการศึกษานั้น มีนายแพทย์ชาญชัย ศิลปอวยชัย เป็นนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดในด้านการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ นายคนปัจจุบันเป็นคนที่มีความรู้ความเข้าใจเรื่องการถ่ายโอนภารกิจให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นอย่างดี เนื่องจากนายแพทย์ชาญชัยเคยได้รับการคัดเลือกให้เป็นผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งคณะกรรมการชุดดังกล่าวเป็นคณะกรรมการไตรภาคีระดับชาติ มีบทบาทสำคัญในการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คณะกรรมการชุดดังกล่าวเกิดขึ้นตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนขั้นต้นการกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ได้กำหนดให้คณะกรรมการมาจาก 3 ฝ่าย ฝ่ายละ 12 คน รวมเป็น 36 คน คือจากฝ่ายข้าราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ฝ่ายผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และจากฝ่ายผู้ทรงคุณวุฒิ

หลังจากรับโอนภารกิจจัดการศึกษาแล้วนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ได้เน้นถึงความสำคัญของนโยบายการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ว่าต้องให้บริการแบบให้เปล่าอย่างแท้จริง และต้องมีคุณภาพควบคู่ไปด้วยสร้างความพึงพอใจแก่

ผู้ปกครองนักเรียนของโรงเรียนทั้งสองแห่งเป็นอย่างมาก แต่ในส่วนการบริหารงานบุคคลกลับพบว่า มีครูที่ขอย้ายมาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ในสัดส่วนที่น้อยเมื่อเทียบกับจำนวนครูที่ขอสังกัดกระทรวงศึกษาธิการเหมือนเดิม ดังเช่นโรงเรียนพัฒนาประชาอุปถัมภ์ ที่มีจำนวนครู 19 คน แต่กลับพบว่า มีครูที่ย้ายมาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่เพียง 3 คน ซึ่งเมื่อครบกำหนดระยะเวลาช่วยราชการ 2 ปี ครูที่ไม่ได้ย้ายสังกัดก็ต้องกลับไปสอนโรงเรียนในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งจะมีผลทำให้อัตรากำลังครูของโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ขาดแคลนในอนาคต

ด้วยเหตุต่าง ๆ ที่กล่าวมาแล้วเป็นผลให้องค์กรปกครองท้องถิ่นเข้าไปมีส่วนในการจัดการศึกษาโดยตรง รวมทั้งทั้งจากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 พระราชบัญญัติแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้ท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ซึ่งให้อิทธิพลท้องถิ่นมีส่วนในการจัดการการศึกษา ดังนั้นจึงเป็นโอกาสอันดีที่การศึกษาครั้งนี้จะได้ศึกษาการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ อย่างเป็นระบบระเบียบ ซึ่งการศึกษาครั้งนี้จะเป็นการศึกษาการถ่ายโอนภารกิจจัดการการศึกษาให้กับองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ในระยะเริ่มแรก โดยเริ่มการศึกษาตั้งแต่เมื่อเริ่มถ่ายโอนและไปสิ้นสุดในเดือนมีนาคม 2550 เพื่อที่จะได้เป็นอีกทางหนึ่งในการตอบปัญหาความขัดแย้งของทั้งฝ่ายสนับสนุนและคัดค้านการถ่ายโอนภารกิจการศึกษา รวมไปถึงการสำรวจสถานการณ์การจัดการศึกษาของท้องถิ่น และการคาดการณ์การจัดการศึกษาในอนาคต

1.2 ความเป็นมาของการจัดการปกครองท้องถิ่นรูปแบบองค์การบริหารส่วนจังหวัด

องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) คือหน่วยงานการปกครองของประเทศไทยหน่วยหนึ่ง ซึ่งเป็นองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น มีจังหวัดละ 1 แห่ง มีความเป็นมาและวิวัฒนาการตามลำดับ ดังนี้⁷

พ.ศ. 2476 มีการจัดตั้งสภาจังหวัดตามพระราชบัญญัติจัดระเบียบเทศบาล พ.ศ. 2476 เพื่อให้มีบทบาทหน้าที่ให้คำปรึกษาแนะนำแก่ คณะกรรมการจังหวัด โดยฐานะของสภาจังหวัดยังมีได้เป็นนิติบุคคลที่แตกต่างหากจากราชการส่วนภูมิภาค

พ.ศ. 2481 มีการตราพระราชบัญญัติสภาจังหวัด พ.ศ. 2481 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อแยกกฎหมายสภาจังหวัดไว้โดยเฉพาะ แต่สภาจังหวัดยังมีลักษณะเหมือนเดิม คือทำหน้าที่เป็นสภาที่ปรึกษาของคณะกรรมการจังหวัด

พ.ศ. 2495 มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน กำหนดให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นหัวหน้าปกครอง บังคับบัญชาข้าราชการและรับผิดชอบบริหารราชการในจังหวัด ทำให้อำนาจของคณะกรรมการจังหวัดเป็นอำนาจของผู้ว่าราชการจังหวัด ดังนั้นโดยผลของกฎหมายฉบับนี้ทำให้สภาจังหวัดมีฐานะเป็นสภาที่ปรึกษาผู้ว่าราชการจังหวัด

พ.ศ. 2498 มีการตราพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการส่วนจังหวัด พ.ศ. 2498 กำหนดให้มีองค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) มีฐานะเป็นนิติบุคคลและเป็นราชการส่วนท้องถิ่น แยกจากจังหวัดซึ่งเป็นราชการส่วนภูมิภาค มีอำนาจหน้าที่ดูแลความเป็นอยู่ของประชาชนในเขตจังหวัด นอกเขตเทศบาล สุขาภิบาล และหน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบอื่น โดยแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ สภาจังหวัดทำหน้าที่เป็นฝ่ายนิติบัญญัติ และฝ่ายบริหารมีผู้ว่าราชการจังหวัดทำหน้าที่เป็นหัวหน้าฝ่ายบริหารของ อบจ.

พ.ศ. 2540 มีการตราพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540 (มีการแก้ไขเพิ่มเติมอีกหลายครั้ง) ซึ่งได้ใช้จัดองค์กรของ อบจ. มาจนถึงปัจจุบัน ผลของกฎหมายฉบับนี้ทำให้ข้าราชการส่วนภูมิภาคที่มาทำหน้าที่เป็นหัวหน้าฝ่ายบริหารในองค์การบริหารส่วนจังหวัด (สวมหมวกสองใบ) พ้นไปจากองค์การบริหารส่วนจังหวัด โครงสร้างของ อบจ. ประกอบด้วย สภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด ที่ประกอบด้วย สมาชิกสภา อบจ. ที่มาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน เป็นฝ่ายนิติบัญญัติ และมีนายก อบจ. ที่มาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน ในเขตพื้นที่ทั้งจังหวัดให้มีความสุขและมีความพึงพอใจสูงสุดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในปัจจุบันจึงมีรูปแบบเป็นไปตามหลักการกระจายอำนาจมากขึ้น

⁷ องค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่, 2550. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา

1.3 โครงสร้างการบริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่

การบริหารงานองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่มีโครงสร้างการบริหารงานดังนี้

1. ฝ่ายบริหาร ประกอบด้วย

- นายองค์การบริหารส่วนจังหวัด 1 คน
- รองนายองค์การบริหารส่วนจังหวัด 2 คน
- เลขานุการนายองค์การบริหารส่วนจังหวัด
- คณะที่ปรึกษานายองค์การบริหารส่วนจังหวัด

2. ส่วนราชการขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่

- สำนักปลัด
- กองกิจการสภา
- กองแผนงานและงบประมาณ
- กองคลัง
- กองช่าง
- กองการศึกษา
- หน่วยงานตรวจสอบภายใน

1.4 วิสัยทัศน์และนโยบายขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่

วิสัยทัศน์

เมืองแห่งการเรียนรู้ คุณภาพชีวิตที่ดี มีความรักในถิ่นกำเนิด เชิดชูวัฒนธรรมล้านนา

นโยบาย องค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ 11 ประการ

องค์การบริหารส่วนแพร่ โดยนายแพทย์ชาญชัย ศิลปอวยชัย นายองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ ได้ตระหนักถึงการดำเนินงานตามนโยบายให้มีความเหมาะสมกับยุคสมัยและสอดคล้องกับสถานการณ์การเปลี่ยนแปลง สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ตลอดจนสามารถแปลงนโยบายไปสู่แผนยุทธศาสตร์การพัฒนา แผนพัฒนาสามปี และข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีได้อย่างมีประสิทธิภาพประสิทธิผลในการพัฒนา อันจะทำให้สังคมจังหวัดแพร่มีความเข้มแข็ง มีเสถียรภาพและมีคุณภาพชีวิตที่ดี คณะผู้บริหารจึงได้มีการปรับปรุงนโยบายการบริหารและพัฒนาองค์การบริหารส่วนแพร่ โดยกำหนดนโยบายดังนี้⁸

⁸ องค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่, 2550. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา

1. นโยบายการพัฒนาการศึกษา

องค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่มีเจตนารมณ์ที่จะพัฒนาคนในฐานะเป็นจุดศูนย์กลางของการพัฒนาทั้งปวง โดยเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาทั้งในระบบ นอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย รวมทั้งการสนับสนุนอุปกรณ์และเทคโนโลยีการศึกษาที่ทันสมัย เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมและวิถีชีวิตความเป็นอยู่ในท้องถิ่น โดยดำเนินการ

- 1.1 จัดการศึกษา ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- 1.2 การส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาระดับอาชีวศึกษา
- 1.3 การส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา
- 1.4 การส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษานอกระบบ
- 1.5 ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย
- 1.6 สร้างศูนย์กลางการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย

2. นโยบายการพัฒนากีฬาและกิจกรรมนันทนาการ

ส่งเสริมและพัฒนากีฬาเพื่อสุขภาพอนามัย รวมทั้งพัฒนาสู่ความเป็นเลิศทั้งกีฬาสมัครเล่นและอาชีพ ตลอดจนจัดให้มีกิจกรรมนันทนาการ โดยดำเนินการ

- 2.1 ส่งเสริมให้มีกีฬาขั้นพื้นฐาน เพื่อสุขภาพ เพื่อมวลชน เพื่อการแข่งขัน และเพื่อความเป็นเลิศ
- 2.2 พัฒนาสนามกีฬาให้สวยงามเป็นที่พักผ่อนหย่อนใจ ออกกำลังกาย และที่จัดแข่งขันกีฬา
- 2.3 ส่งเสริมการนันทนาการ และพัฒนาปรับปรุงสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ

3. นโยบายการพัฒนาเศรษฐกิจ

ส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวให้สามารถทำรายได้เข้าจังหวัดมากขึ้นควบคู่ไปกับการชำระรักษาศิลปวัฒนธรรมและทรัพยากรธรรมชาติ อันเป็นทุนทางสังคมและวัฒนธรรมที่มีค่ายิ่งต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยว รวมทั้งจัดทำแผนงานอื่น ๆ เพื่อสร้างรายได้ให้แก่ประชาชน โดยดำเนินการ

- 3.1 สนับสนุนการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางศิลปวัฒนธรรมและทรัพยากรธรรมชาติ ให้มีความสะอาด สวยงาม เป็นที่ประทับใจของนักท่องเที่ยว
- 3.2 ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีกิจกรรมที่ทำให้มีผู้มาเยี่ยมชมเยือนจังหวัดแพร่ จำนวนเพิ่มมากขึ้น โดยการจัดประชุม อบรม สัมมนา และการแข่งขันกีฬาในระดับภูมิภาค ประเทศ และนานาชาติ เพื่อสร้างรายได้ให้กับประชาชน

3.3 ส่งเสริมอาชีพเพื่อเพิ่มรายได้ให้แก่ประชาชน

4. นโยบายการพัฒนาเกษตรกรรม

พัฒนาศักยภาพและความเป็นอยู่ของเกษตรกรให้ดีขึ้น เพิ่มประสิทธิภาพและลดต้นทุนการผลิต ส่งเสริมการพัฒนาการแปรรูปผลผลิตและยกระดับราคาสินค้าเกษตรให้สูงขึ้น โดยดำเนินการ

4.1 พัฒนาองค์ความรู้ให้แก่เกษตรกรเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและลดต้นทุนการผลิต

4.2 ส่งเสริมให้เกษตรกรปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์เศรษฐกิจ ที่เหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่และสอดคล้องกับความต้องการของตลาด

5. นโยบายการพัฒนาอาชีพหัตถกรรมและอุตสาหกรรมในครัวเรือน

ส่งเสริมสนับสนุนอาชีพหัตถกรรมและอุตสาหกรรมในครัวเรือน โดยเพิ่มขีดความสามารถและประสิทธิภาพในการผลิตควบคู่ไปกับการส่งเสริมการตลาด โดยดำเนินการ

5.1 ส่งเสริมการพัฒนาความรู้ในการผลิตสินค้าหัตถกรรมและอุตสาหกรรมในครัวเรือนให้ได้มาตรฐาน

5.2 ส่งเสริมและสนับสนุนการลงทุนในอาชีพหัตถกรรมและอุตสาหกรรมในครัวเรือน

5.3 ส่งเสริมการตลาดให้สามารถรองรับและจำหน่ายสินค้าที่ผลิตได้ในราคาที่เป็นธรรม

6. นโยบายพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน

พัฒนาเครือข่ายการคมนาคมขนส่งทางบกให้ทั่วถึง พัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรและอุปโภคบริโภค ให้เพียงพอต่อความต้องการของประชาชนทั้งในยามปกติและในฤดูแล้ง โดยดำเนินการ

6.1 พัฒนา ปรับปรุง และขยายเครือข่ายเส้นทางระหว่างตำบลกับตำบล และเส้นทางในระดับอำเภอให้สามารถใช้สัญจรและขนส่งได้อย่างสะดวกและปลอดภัย

6.2 จัดหาน้ำให้มีเพียงพอสำหรับการเกษตรและการอุปโภคบริโภค ด้วยการพัฒนาแหล่งน้ำและแหล่งน้ำธรรมชาติ รวมทั้งพัฒนาระบบชลประทานให้ทั่วถึงควบคู่กับการปรับปรุงระบบการบริหารการใช้น้ำให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

6.3 ดำเนินการวางและจัดทำผังเมืองรวมจังหวัดแพร่ ร่วมกับส่วนราชการและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นให้แล้วเสร็จตามที่กฎหมายกำหนดไว้

7. นโยบายด้านสาธารณสุข

ส่งเสริมสนับสนุนการปรับปรุงบริการสาธารณสุขให้ทั่วถึง โดยเน้นที่ระบบในการป้องกัน โรคภัยไข้เจ็บ และการเสริมสร้างสุขอนามัยที่ดีให้แก่ประชาชน โดยดำเนินการ

7.1 ส่งเสริมการประชาสัมพันธ์ความรู้ความเข้าใจในพฤติกรรมสุขภาพที่ถูกต้อง และการดูแลสุขภาพด้วยตนเองแก่ประชาชน

7.2 ส่งเสริมสนับสนุนการขยายงานสาธารณสุขมูลฐาน

7.3 สนับสนุนการควบคุมป้องกันโรค และการส่งเสริมสุขภาพ

8. นโยบายการสังคมสงเคราะห์ และการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก เยาวชน สตรี คนชรา และผู้ด้อยโอกาส

ส่งเสริมสนับสนุนการสังคมสงเคราะห์และการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก เยาวชน สตรี คนชรา และผู้ด้อยโอกาส ให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างเหมาะสมและมีความสุข

8.1 ส่งเสริมการให้หญิงและชายมีสิทธิเท่าเทียมกัน รวมทั้งจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรี

8.2 ส่งเสริมให้สตรีมีส่วนร่วมในการพัฒนาทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง

8.3 สนับสนุนการกวดขันการใช้มาตรการคุ้มครองสวัสดิภาพของสตรี เพื่อมิให้ถูกเอารัดเอาเปรียบ

8.4 ฝึกอบรมและเพิ่มพูนทักษะในการประกอบอาชีพแก่สตรีตามความเหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจและสังคม

8.5 สนับสนุนให้มีการพัฒนาเด็กและเยาวชนทั้งทางกาย ใจ และสติปัญญา ในทางสร้างสรรค์และ คิงาม เพื่อให้เป็นกำลังที่สำคัญของชาติ

8.6 ส่งเสริมการดูแล การสังคมสงเคราะห์และพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนชรา และผู้ด้อยโอกาส ให้สามารถอยู่ในสังคมได้ตามปกติ

9. การพัฒนาด้านการเมืองการปกครอง

เทิดทูลและรักษาไว้ซึ่งสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นพระประมุข สนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารราชการ รวมทั้งจะบริหารราชการให้มีประสิทธิภาพ โดยยึดมั่นในหลักการที่ถูกต้อง ตลอดจนจะกระทำทุกวิถีทางเพื่อให้บังเกิดความสุขความเจริญแก่ประชาชน โดยดำเนินการ

9.1 ส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชน องค์กรเอกชน ส่วนราชการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และสื่อสารมวลชน มีส่วนร่วมในการพัฒนาการเมืองในระบอบประชาธิปไตย รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินวิถีชีวิตตามครรลองระบอบประชาธิปไตย

9.2 บริหารราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ให้ทันสมัย มีประสิทธิภาพ เป็นไปตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

9.3 ปรับปรุงและพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน ตลอดจนส่งเสริมสวัสดิการให้แก่บุคลากร

10. นโยบายอนุรักษ์ พัฒนา และส่งเสริมการศาสนา ศิลปวัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น

อนุรักษ์ฟื้นฟูศิลปวัฒนธรรม ศาสนา โบราณสถาน และภูมิปัญญาท้องถิ่น ในฐานะที่เป็นทุนทางสังคม และวัฒนธรรมอันล้ำค่าของสังคมล้านนา โดยดำเนินการ

- 10.1 ทำนุบำรุงศาสนา ศิลปวัฒนธรรม ให้มีการสืบทอดและพัฒนาอย่างยั่งยืน
- 10.2 บูรณาการศาสนา ศิลปวัฒนธรรมสู่ประชาชนและชุมชน
- 10.3 ส่งเสริมเอกลักษณ์และประเพณีท้องถิ่น
- 10.4 ส่งเสริมกิจการด้านการศาสนา
- 10.5 การพัฒนาสังคมระดับชุมชนท้องถิ่นให้เข้มแข็ง ด้วยมิติทางด้านศาสนาและวัฒนธรรม
- 10.6 บูรณาการความร่วมมือในการบริหารจัดการองค์ความรู้ทางด้านศาสนา ศิลปวัฒนธรรมให้เกิดประโยชน์แก่ประชาชนชาวจังหวัดแพร่
- 10.7 ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและวิถีชีวิตชุมชน

11. นโยบายการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

อนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่เสื่อมโทรมให้ดีขึ้น โดยอาศัยพลังพหุภาคีหรือจากประชาชน องค์กรเอกชน ส่วนราชการและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการ โดยดำเนินการ

- 11.1 ส่งเสริมและฟื้นฟูพื้นที่ป่าให้กลับมามีความอุดมสมบูรณ์เพิ่มขึ้น เพื่อให้ป่าเป็นแหล่งต้นน้ำลำธาร ให้ความร่มรื่นแก่เมือง รวมทั้งการปลูกไม้เศรษฐกิจเพื่อสร้างรายได้ให้แก่ประชาชน
- 11.2 จัดทำฐานข้อมูล เพื่อบริหารจัดการจัดเก็บและกำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล
- 11.3 สนับสนุนการจัดทำฐานข้อมูลน้ำเสียและแผนแม่บทการบำบัดน้ำเสียรวม
- 11.4 สร้างจิตสำนึกและความตระหนักในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

สิ่งแวดล้อม

1.5 กองการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

1. แนวคิดในการ ทำงานของกองการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

กองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม องค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ เป็นหน่วยงานหนึ่งในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ และเป็นหน่วยงานที่มีความรับผิดชอบในด้านการศึกษา ศาสนา และกีฬาโดยกองการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม แบ่งความรับผิดชอบออกเป็น 2 ฝ่าย คือ ฝ่ายบริหารการศึกษา และฝ่ายส่งเสริมการศึกษา ศาสนา กีฬาและนันทนาการ ภายใต้แนวคิดในการทำงาน ดังนี้

- (1) การเป็นหน่วยงานด้านการพัฒนา ส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษา ทั้งการศึกษาในระบบ นอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย
- (2) การเป็นหน่วยงานที่ส่งเสริมและสนับสนุนให้ทุกคนมีโอกาสในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่เท่าเทียมกัน
- (3) การเป็นผู้ให้การสนับสนุนให้มีการนำเทคโนโลยีมาใช้ ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา
- (4) การส่งเสริมให้ชุมชน สังคม องค์กรต่างๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษา
- (5) การส่งเสริมความเป็นเลิศทางการกีฬา
- (6) การส่งเสริมให้เยาวชน ประชาชน ได้เห็นความสำคัญในการใช้กีฬาเป็นสื่อกลางของการสร้างสุขภาพให้แข็งแรง
- (7) การเป็นหน่วยงานที่ส่งเสริม สนับสนุน และบำรุงพระพุทธศาสนาในจังหวัดแพร่
- (8) การเป็นหน่วยงานที่ให้บริการประชาชนด้วยความเต็มใจและประชาชนได้รับประโยชน์สูงสุด

2. วิสัยทัศน์ กองการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

" กองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม มุ่งมั่นพัฒนาคนให้รักการเรียนรู้ คุณธรรม และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง "

3. จุดมุ่งหมาย

เพื่อให้ประชาชนทุกภาคส่วนได้รับทราบการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ ประชาชนทุกเพศทุกวัย ทุกกลุ่มเป้าหมายได้รับโอกาสทางการศึกษาอย่างทั่วถึงผู้เรียนได้พัฒนาตนเองตามศักยภาพและอย่างต่อเนื่อง

4. วิสัยทัศน์ฝ่ายบริหารการศึกษา

" ระเบียบดี เทคโนโลยีเยี่ยม พัฒนาสู่ความเลิศด้านการศึกษา "

5. พันธกิจ

- (1) ส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่ได้รับการอบรมเพื่อพัฒนาบุคลากรให้มีความสุขเกี่ยวกับงานบริหารการศึกษาเพิ่มมากขึ้น
- (2) จัดทำแผนพัฒนาการศึกษา ระยะ 3 ปี แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ และข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัดประจำปีงบประมาณ
- (3) ส่งเสริมคุณภาพการจัดการศึกษาภาคบังคับ ขั้นพื้นฐาน ให้กับสถานศึกษาเด็กพิเศษ ด้อยโอกาสและเด็กมีความสามารถพิเศษตลอดจนคณะกรรมการสถานศึกษาประสานงานการศึกษากับองค์กรอื่น ๆ
- (4) ส่งเสริมและพัฒนาครูให้ได้มาตรฐานวิชาชีพ รวมทั้งส่งเสริมและยกย่องเชิดชูเกียรติครู
- (5) ส่งเสริมกิจการนักเรียน สวัสดิการ และสวัสดิภาพและกองทุนเพื่อการศึกษา
- (6) ส่งเสริมพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา
- (7) ส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบ ตามอัธยาศัย การศึกษาตลอดชีวิต ไม่ว่าจะเป็นการจัดการศึกษาของบุคคล ครอบครัว ชุมชน สถาบันศาสนา และสถานประกอบการ
- (8) ส่งเสริมการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน การศึกษาพิเศษ ผู้ด้อยโอกาสและผู้มีความสามารถพิเศษ
- (9) ส่งเสริม พัฒนา ประสานงานการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและภายนอกสถานศึกษา

6. จุดมุ่งหมาย

- (1) เพื่อให้บุคลากรในฝ่ายบริหารการศึกษา ปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ คล่องตัว รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ
- (2) เพื่อเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารของกองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม องค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ ให้สาธารณชนและสถานศึกษาได้รับทราบ โดยใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นเครื่องมือในการประชาสัมพันธ์อย่างมีประสิทธิภาพ
- (3) เพื่อส่งเสริม สนับสนุนด้านทรัพยากรทางการศึกษา ให้แก่การจัดการศึกษาภาคบังคับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เด็กพิเศษ เด็กด้อยโอกาส เด็กมีความสามารถพิเศษ การจัดการศึกษานอกระบบตามอัธยาศัย และประชาชนทุกคนโดยยึดหลักการที่ว่า “ การศึกษา คือ เครื่องมือที่สำคัญยิ่งของการพัฒนาคน ให้เป็นมนุษย์ที่เต็มสมบูรณ์” กล่าวคือ มีความสมบูรณ์ทั้งทางร่างกายและทางจิตใจ สามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข

7. อำนาจหน้าที่ฝ่ายบริหารการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่

อำนาจหน้าที่ฝ่ายบริหารการศึกษา องค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ มีหน้าที่ความรับผิดชอบดังนี้

● กลุ่มงานแผนและวิชาการ

- งานนโยบายและแผนการศึกษา
- งานงบประมาณทางการศึกษา
- งานข้อมูลสารสนเทศการศึกษา
- งานธุรการ

● กลุ่มงานจัดการศึกษา

- งานส่งเสริมการจัดการศึกษา
- งานครูและบุคลากรทางการศึกษา
- งานกิจการนักเรียน
- งานเทคโนโลยีทางการศึกษา

● กลุ่มงานการศึกษานอกระบบ

- งานการศึกษานอกระบบ
- งานส่งเสริมอาชีพ
- งานห้องสมุด / แหล่งเรียนรู้
- งานธุรการ

● กลุ่มงานนิเทศการศึกษา

- งานพัฒนาหลักสูตร / การสอน
- งานวิจัยและประเมินผล
- งานประกันคุณภาพทางการศึกษา
- งานธุรการ

1.6 โครงการที่เกี่ยวข้องกับการจัดการการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่

(1) โครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่และโรงเรียนเครือข่ายจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่

(2) โครงการพัฒนาเยาวชนคนเก่งสู่ดวงดาว โดย “โรงเรียนพัฒนาประชานุพัฒน์” ร่วมกับ “องค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่”

(3) โครงการเสริมความรู้ มุ่งสู่มหาวิทยาลัย

1. ชื่อโครงการ : โครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่และโรงเรียนเครือข่ายจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่

จุดมุ่งหมาย

- (1) เพื่อการระดมพลังและทรัพยากรในการจัดการศึกษา
- (2) เพื่อสร้าง โอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษา สำหรับประชาชนจังหวัดแพร่
- (3) เพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในประชาคมที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา
- (4) เพื่อพัฒนาการศึกษาในจังหวัดแพร่
- (5) เพื่อพัฒนาในเรื่องของระบบการเรียนการสอนของครูและนักเรียน
- (6) เพื่อพัฒนาเรื่องของการทำวิจัยทางด้านการศึกษา ตลอดจนได้วางเป้าหมายในการดำเนินงานและนำมาพัฒนาการศึกษาทั้งระบบ และให้เกิดประโยชน์สูงสุดในท้องถิ่น

เป้าหมาย

(1) สร้างเครือข่ายการจัดการศึกษาทุกระดับในจังหวัดแพร่ โดยยึดสถานศึกษาเป็นฐานเครือข่าย

(2) ประชาชนทุกระดับในจังหวัดแพร่ทุกคนได้รับ โอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษาที่จัดบริการของทุกหน่วยงานอย่างมีประสิทธิภาพ

แนวทางการดำเนินงาน

กองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม องค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ได้ส่งหนังสือไปยังสถานศึกษาทุกสังกัดทุกระดับการศึกษาในจังหวัดแพร่ เพื่อเชิญชวนให้เข้าร่วมเป็นสมาชิกเครือข่ายการจัดการศึกษาท้องถิ่นจังหวัดแพร่ โดยให้สถานศึกษาแจ้งเป็นหนังสือราชการตอบรับการเป็นเครือข่ายฯ ซึ่งสถานศึกษาที่ประสงค์จะร่วมเป็นสมาชิกเครือข่าย ต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษาและคณะครูในการประชุมพิจารณาให้ความเห็นชอบ

สิทธิประโยชน์และกิจกรรม

1. ดำเนินการจัดการศึกษาแบบเป็นหุ้นส่วนกับหน่วยงานจัดการศึกษาในพื้นที่ลักษณะการทำข้อตกลงร่วมกัน
2. สมาชิกเครือข่าย (สถานศึกษา) จะได้รับการส่งเสริมสนับสนุนงบประมาณดำเนินการจัดการศึกษาตามที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่พิจารณาในรูปแบบของคณะกรรมการ
3. สมาชิกจะได้รับการพิจารณาในด้านต่าง ๆ ในรูปกิจกรรมทางวิชาการ เช่น การประชุม สัมมนา อบรม ศึกษาดูงาน เป็นต้น
4. สถานศึกษาจะได้รับการพิจารณาอุดหนุนโครงการต่าง ๆ ด้านการศึกษาตามสมควร ภายใต้ข้อตกลงในการจัดการศึกษาร่วมกัน
5. การส่งเสริมสนับสนุนเครือข่ายจะยุติหรือดำเนินการต่อไปจะพิจารณาจากผลงานและประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการติดตามประเมินผลและสารสนเทศอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

ผลการดำเนินงาน

ปัจจุบันองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ มีโรงเรียนเครือข่ายทั้งหมด จำนวน 30 โรงเรียน โดยเป็นโรงเรียนของรัฐ จำนวน 21 โรงเรียน ได้แก่

1. โรงเรียนถิ่นโสภาวิทยา อำเภอเมืองแพร่
2. โรงเรียนท่าข้ามวิทยาคม อำเภอเมืองแพร่
3. โรงเรียนบ้านวังหงส์ (วังหงส์วิทยาการ) อำเภอเมืองแพร่
4. โรงเรียนบ้านท่าขวัญ (ราษฎร์บำรุง) อำเภอเมืองแพร่
5. โรงเรียนห้วยม้าวิทยาคม อำเภอเมืองแพร่
6. โรงเรียนบ้านพันเชิง (วงศ์หล้าราษฎร์บำรุง) อำเภอเมืองแพร่
7. โรงเรียนบ้านกาช่อง อำเภอเมืองแพร่
8. โรงเรียนวัดสร้างโชค อำเภอสูงเม่น
9. โรงเรียนบ้านกาศ (พัฒนาประชานุกูล) อำเภอสูงเม่น
10. โรงเรียนบ้านปางหาคาด (ห้วยหาดราษฎร์บำรุง) อำเภอสูงเม่น
11. โรงเรียนบ้านห้วยไร่ (รัฐราษฎร์อนุกุล) อำเภอเด่นชัย
12. โรงเรียนชุมชนบ้านปางป้าห้วย อำเภอเด่นชัย
13. โรงเรียนบ้านปากกาง อำเภอลอง
14. โรงเรียนบ้านน้ำริน (คุรุราษฎร์รังสรรค์) อำเภอลอง
15. โรงเรียนอนุสรณ์รัฐประชา อำเภอลอง
16. โรงเรียนบ้านไผ่ล้อม อำเภอลอง

17. โรงเรียนบ้านนาอุ่มน้อง (ประจักษ์รัฐวิทยาการ) อำเภอคลอง

18. โรงเรียนปากจอกวิทยา อำเภอคลอง

19. โรงเรียนบ้านวังเลียง อำเภอคลอง

20. โรงเรียนสรอยเสรีวิทยา อำเภอวังชิ้น

21. โรงเรียนบ้านคุ้ม (ประสารราษฎร์วิทยา) อำเภอสอง

โรงเรียนที่ถ่ายโอนมาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ จำนวน 2 โรงเรียน ได้แก่

1. โรงเรียนพัฒนาประชาอุปถัมภ์ อำเภอหนองม่วงไข่

2. โรงเรียนบ้านไผ่ฮ้อย อำเภอร้องกวาง

โรงเรียนเอกชน จำนวน 5 โรงเรียน ได้แก่

1. โรงเรียนมารดาอุปถัมภ์ อำเภอเมืองแพร่

2. โรงเรียนเทพพิทักษ์วิทยา อำเภอเมืองแพร่

3. โรงเรียนเจริญราษฎร์ อำเภอเมืองแพร่

4. โรงเรียนเจริญศิลป์ อำเภอเมืองแพร่

5. โรงเรียนอนุพงศ์พัชรินทร์ อำเภอสูงเม่น

โรงเรียนพระปริยัติธรรม จำนวน 1 โรงเรียน

ได้แก่ โรงเรียนเซตวันวิทยา อำเภอคลองและ

โรงเรียนของท้องถิ่น จำนวน 1 โรงเรียน

ได้แก่ โรงเรียนอนุบาลเทศบาลตำบลเด่นชัย

โดยมีกิจกรรมร่วมกัน ดังนี้

1. องค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่มีข้อตกลงร่วมกันกับสมาชิกเครือข่ายในการเข้าไปมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือโรงเรียนในเครือข่าย โดยองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่จะจัดสรรงบประมาณ เข้าไปช่วยในการพัฒนาโรงเรียน เพื่อให้นักเรียนของโรงเรียนในเครือข่าย “เก่ง ดี มีสุข” โดยใช้เกณฑ์ ในการอุดหนุนงบประมาณ ดังนี้

1. โรงเรียนในระดับประถมศึกษา

1.1 จำนวนนักเรียน ต่ำกว่า 100 คน อุดหนุนงบประมาณให้จำนวน 100,000 บาท

1.2 จำนวนนักเรียน ตั้งแต่ 100 คนขึ้นไป อุดหนุนงบประมาณให้จำนวน 120,000 บาท

2. โรงเรียนในระดับประถมศึกษาและเป็นโรงเรียนขยายโอกาสอุดหนุนงบประมาณให้จำนวน 170,000 บาท

3. โรงเรียนในระดับมัธยมศึกษา อุดหนุนงบประมาณให้จำนวน 200,000 บาท โดยจะอุดหนุนงบประมาณให้แก่โรงเรียนในเครือข่ายในปีงบประมาณ 2550

2. จัดให้มีการระดมความคิดเห็นจากภาคส่วนต่าง ๆ เพื่อนำไปกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ โดยผู้เข้าร่วมประชุมมาจากหน่วยงานต่าง ๆ ของจังหวัดแพร่ อันประกอบ

2.1 ผู้บริหารสถานศึกษา, ประธานกรรมการสถานศึกษา และหัวหน้าฝ่ายวิชาการ/ครูวิชาการ/ผู้แทนของโรงเรียนเครือข่ายการจัดการศึกษาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่

2.2 ผู้บริหารสถานศึกษา, ประธานกรรมการสถานศึกษา และหัวหน้าฝ่ายวิชาการ/ครูวิชาการ/ผู้แทนของโรงเรียนบ้านไผ่ย่อยและโรงเรียนพัฒนาประชาอุปถัมภ์ สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่

2.3 ภาคส่วนอื่น ๆ และประชาชนทั่วไปที่ให้ความสนใจเข้าร่วมระดมความคิดเห็น

3. จัดประชุมวางแผนร่วมกันในการทำโครงการ ดังต่อไปนี้

- (1) โครงการพัฒนา การเรียนการสอน
- (2) โครงการทำวิจัยพัฒนาการศึกษา และบุคลากรทางการศึกษา
- (3) โครงการศึกษา ดูงาน เพื่อนำมาพัฒนาการศึกษา
- (4) จัดประชุมวางแผนในการร่วมจัดงานสานรักวันเด็ก องค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่
- (5) ร่วมกับคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์ ในการพัฒนาทางด้านวิชาการและคุณภาพของบุคลากรของโรงเรียนเครือข่ายฯ

2. ชื่อโครงการ : “โครงการพัฒนาเยาวชนคนเก่งสู่ดวงดาว” โดย “โรงเรียนพัฒนาประชาอุปถัมภ์” ร่วมกับ “องค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่”

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 กำหนดเงื่อนไขให้มีการปฏิรูปการศึกษา ซึ่งนำมาสู่การตราพระราชบัญญัติ ปฏิรูปการศึกษา พ.ศ.2542 กำหนดการศึกษาขั้นต่ำของเยาวชนไทยในระดับที่สูงขึ้น และมีโอกาสศึกษาต่ออย่างเท่าเทียมกัน ซึ่งถือเป็นการยกระดับการศึกษาของประชาชนภายในประเทศในปี 2544 มีการสำรวจและศึกษาเยาวชนที่มีโอกาสได้รับการศึกษา ผลการสำรวจ ปรากฏว่ามีนักเรียนจำนวนมากในจังหวัดเมื่อจบการศึกษาในระดับชั้นประถมศึกษาแล้ว

ไม่ได้รับโอกาสในการศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษาซึ่งนักเรียนในกลุ่มนี้บางคนเป็นนักเรียนที่มีผลการเรียนดีหรือมีความสามารถพิเศษ แต่ขาดโอกาสในการศึกษาต่อ

ซึ่งในการสำรวจครั้งนี้ พบอีกว่า สาเหตุของการขาดโอกาสทางการศึกษานั้น ส่วนหนึ่งมาจากความขาดแคลนทุนทรัพย์ของนักเรียนที่ยากจน อีกส่วนมาจากสถานที่ตั้งของโรงเรียนที่เปิดสอนอยู่ห่างไกลทำให้ปัญหาการขาดโอกาสศึกษาต่อของเยาวชนในจังหวัดเป็นปัญหาสำคัญที่ต้องหาทางแก้ไข โดยเร่งด่วน องค์กรบริหารส่วนจังหวัดแพร่จึงได้เกิดแนวคิดในการแก้ไขปัญหา โดยมุ่งเน้นไปที่โอกาสในการศึกษาต่อของเยาวชนมากขึ้น

องค์กรบริหารส่วนจังหวัดแพร่ จึงได้จัดตั้ง “โครงการพัฒนาเยาวชนคนเก่งสู่ดวงดาว” ขึ้นในปี 2545 โดยคัดเลือกเยาวชนเข้าร่วมโครงการ ตำบลละ 1 คน เพื่อแก้ไขปัญหาเยาวชนขาดโอกาสทางการศึกษาโดยการมอบทุนการศึกษาแก่เยาวชนกลุ่มพิเศษที่มีผลการเรียนดีหรือมีความสามารถเฉพาะ เช่นความสามารถทางด้านกีฬาหรือความสามารถทางดนตรี เพื่อเยาวชนเหล่านั้นได้มีโอกาสศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นตามศักยภาพของตนเอง

ผลงานที่ได้ดำเนินการ

1. ได้จัดทำโครงการนำร่องขึ้นที่โรงเรียนพัฒนาประชาอุปถัมภ์ ตั้งอยู่ ณ ตำบลทุ่งแก้ว อำเภอหนองม่วงไข่ จังหวัดแพร่ โดยจัดทำเป็นลักษณะโรงเรียนประจำ สำหรับนักเรียนที่ได้รับทุน
2. คัดเลือกนักเรียนที่สำเร็จการศึกษาในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสมตั้งแต่ 3.00 ขึ้นไปแต่ไม่มีโอกาสได้เรียนต่อในระดับการศึกษาชั้นสูง อันเนื่องมาจากสภาพเศรษฐกิจสภาพปัญหาครอบครัวสภาพแวดล้อมของผู้เรียนเช่น ครอบครัวของผู้เรียนมีฐานะยากจน พ่อแม่เสียชีวิตทั้งคู่ทำให้นักเรียนขาดผู้ปกครองอุปการะเลี้ยงดู พ่อแม่หย่าร้างกันหรือแยกกันอยู่ นักเรียนอยู่ในชุมชนที่มีการแพร่ระบาดของสารเสพติด เป็นต้น นอกจากนี้ยังคัดเลือกนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษในด้านต่าง ๆ ทั้งด้านกีฬา ดนตรี ศิลปะ และอื่น ๆ โดยผ่านการพิจารณาคัดกรองจากโรงเรียนประถมศึกษาทุกโรงเรียนในจังหวัดแพร่ทำการคัดเลือกนักเรียนเข้าโครงการตามเกณฑ์และคุณสมบัติที่กำหนดส่งผ่าน องค์กรบริหารส่วนตำบลและเทศบาลทุกแห่ง โดยกำหนดคัดเลือกเยาวชนมาเข้าร่วมตำบลหรือเขตเทศบาลละ 1 คน เพื่อให้เข้าศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษา ซึ่งนักเรียนที่ได้รับการคัดเลือกจะได้รับทุนการศึกษาและพักอาศัยในหอพักของโรงเรียนนำร่อง โดยไม่เสียค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ตลอดโครงการและเรียนร่วมกับนักเรียนในพื้นที่
3. จัดสร้างหอพักนักเรียนและอาคารปฏิบัติการในโรงเรียนนำร่อง เพื่อรองรับเด็กนักเรียนที่จะเข้ามาศึกษาต่อในโครงการ และได้จัดระบบดูแลนักเรียนจัดสิ่งของเครื่องใช้ที่เป็นปัจจัยพื้นฐานและวัสดุอุปกรณ์การศึกษาให้ควบคู่ไปกับการพัฒนาความรู้ความสามารถ ทั้งในเวลาและนอกเวลาราชการปกติโดยโรงเรียนมุ่งพัฒนาและจัดการศึกษาที่เน้นการปลูกฝังด้านคุณธรรม

จริยธรรม และค่านิยมที่ดีงามจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้และเครื่องมือสื่อ-อุปกรณ์ที่ใช้ในการพัฒนาความรู้แก่ผู้เรียนให้เขาารู้จักตนเอง ค้นพบองค์ความรู้ด้วยตนเอง เพื่อให้ผู้เรียนได้ใช้สติปัญญาด้านความคิด วิเคราะห์ สร้างสรรค์ตัดสินใจ แก้ไขปัญหา และสังเคราะห์เป็นสาระความรู้ที่มีความหมายต่อตนเองรวมทั้งเกิดทักษะ ในการเรียนรู้ที่หลากหลายวิธี เช่น การค้นคว้า อภิปราย ถกเถียง ลงมือปฏิบัติจริง ทั้งเดี่ยวและเป็นกลุ่มซึ่งจะก่อให้เกิดการเรียนรู้ที่จะร่วมมือช่วยเหลือซึ่งกันและกัน รู้จักการทำงานเป็นทีมและอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข

การระดมทรัพยากร

1. ค่าใช้จ่าย/การลงทุน

- องค์กรบริหารส่วนจังหวัดแพร่ ได้จัดสรรงบประมาณให้แก่โรงเรียนพัฒนาประชาอุปถัมภ์ ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2545-2549

2. อุปกรณ์/เครื่องมือ

- เครื่องแต่งกาย เครื่องเขียนและแบบเรียน
- ค่าครุภัณฑ์ที่ดินและสิ่งก่อสร้าง

3. หอพักนักเรียน จำนวน 2 หลัง

4. อาคารปฏิบัติการ จำนวน 2 หลัง เป็นประเภทอาคารถาวร 1 หลัง และประเภทอาคารชั่วคราว 1 หลัง

5. หอประชุม จำนวน 1 หลัง

6. บุคลากร

- ข้าราชการครู จำนวน 19 คน
- พนักงานราชการ จำนวน 3 คน
- ครูผู้สนับสนุนการสอน จำนวน 3 คน
- ครูพิเศษ จำนวน 5 คน
- คนครัว จำนวน 4 คน
- พนักงานรักษาความปลอดภัย (ยาม) จำนวน 3 คน
- นักการภารโรง จำนวน 1 คน
- พนักงานขับรถ จำนวน 1 คน
- พ่อบ้าน-แม่บ้านหอพัก จำนวน 3 คน

หน่วยงานที่เข้าร่วมดำเนินการ

1. สำนักงานสามัญและศึกษาจังหวัดแพร่ ประสานงานด้านความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น และให้ความรู้ในการจัดทำโครงการด้านการศึกษา
2. มหาวิทยาลัยรามคำแหง วิทยาเขตจังหวัดแพร่ สนับสนุนการจัดทำแผนการเรียน ในช่วงเริ่มแรกและช่วยจัดหาบุคลากรในการสอนในโครงการในโรงเรียนนาร่อง (โรงเรียนพัฒนา ประชาอุปถัมภ์)
3. โรงเรียนพัฒนาประชาอุปถัมภ์ ให้การสนับสนุนและช่วยเหลือสถานที่ บุคลากรและ ดำเนินการตามแผนของโครงการที่วางไว้

ประเมินผลความสำเร็จ

● ก่อนการดำเนินการ

1. ผู้ปกครองไม่ค่อยเห็นความสำคัญหรือความจำเป็นในการศึกษาต่อและไม่สนับสนุน ให้ บุตรหลานของตนศึกษาต่อในระดับชั้นสูงขึ้น
2. จำนวนนักเรียนที่จบการศึกษาภาคบังคับในระดับชั้นประถมศึกษาในจังหวัดที่ไม่ได้ ศึกษาต่อ มีจำนวนมาก พิจารณาจากจำนวนนักเรียนที่มีโอกาสเข้าศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษา ก่อนเริ่มโครงการใน ปี 2544 ซึ่งพิจารณาจาก โรงเรียนนาร่องมีนักเรียนที่ศึกษาต่ออยู่ทั้งหมด จำนวน 103 คน ในจำนวนนี้เป็น นักเรียนที่เข้าใหม่ในปีนั้น จำนวน 23 คน

● หลังการดำเนินการ

1. ผู้ปกครองให้การตอบรับเป็นอย่างดี และหันมาให้ความสนใจและการสนับสนุนให้ บุตรหลานของตนเข้าร่วมโครงการมากขึ้น
2. จำนวนนักเรียนที่จบการศึกษาในระดับชั้นประถมศึกษาในพื้นที่ที่มีจำนวนสูงขึ้น คือ นักเรียนที่เรียนดีหรือมีความสามารถพิเศษที่ได้รับทุนและโอกาสทางการศึกษาตามโครงการนี้ จำนวน 270 คน โดยการกำหนด 1 คน ต่อ 1 ทุน เฉลี่ยได้ 90 ทุน ต่อปี ทั้งนี้ พิจารณาจากจำนวน นักเรียนทั้งหมดที่เข้าศึกษาต่อในระดับชั้นมัธยมศึกษาใน โรงเรียนพัฒนาประชาอุปถัมภ์ซึ่งเป็น โรงเรียนนาร่องในแต่ละปี มีจำนวนและอัตราส่วนนักเรียนที่ศึกษาต่อ ดังนี้
 - ในปี 2545 มีนักเรียนที่เข้าศึกษาต่อในระดับชั้นมัธยมศึกษาทั้งสิ้น จำนวน 235 คน ซึ่ง เพิ่มจากปี 2544 จำนวน 132 คน
 - ในปี 2546 มีนักเรียนที่เข้าศึกษาต่อทั้งสิ้น จำนวน 372 คน ซึ่งเพิ่มขึ้นจากปี 2545 จำนวน 137 คน
 - ในปี 2547 มีนักเรียนที่เข้าศึกษาต่อทั้งสิ้น จำนวน 402 คน ซึ่งเพิ่มขึ้นจากปี 2546 จำนวน 30 คน

- ในปี 2548 มีนักเรียนที่เข้าศึกษาต่อทั้งสิ้น จำนวน 492 คน ซึ่งเพิ่มขึ้นจากปี 2547 จำนวน 90 คน

- ในปี 2549 มีนักเรียนที่เข้าศึกษาต่อทั้งสิ้น จำนวน 520 คน ซึ่งเพิ่มขึ้นจากปี 2548 จำนวน 28 คน

ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

1. การสนับสนุนของผู้ปกครองของนักเรียนในการแก้ปัญหา เนื่องจากบุตรหลานได้มีโอกาสที่จะได้รับการศึกษาในระดับที่สูง โดยไม่มีผลผูกพันในภายหลัง
2. การสนับสนุนจากสถาบันการศึกษาในระดับสูง ได้แก่ มหาวิทยาลัยรามคำแหง วิทยาเขตจังหวัดแพร่ สำหรับบุคลากรครูอาจารย์ในการเรียนการสอน
3. การร่วมมือและการสนับสนุนเป็นอย่างดีจากสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดแพร่ และสถาบันศึกษาที่เข้าร่วมโครงการ (โรงเรียนพัฒนาประชาอุปถัมภ์)

ความยั่งยืนในการดำเนินการ

1. องค์กรบริหารส่วนจังหวัดแพร่ได้มีแผนในการดำเนินงานโครงการนี้ โดยกำหนดไว้ในแผนการบริหารขององค์กรบริหารส่วนจังหวัดแพร่อย่างชัดเจน เป็นระยะเวลา 5 ปี ต่อเนื่อง
2. ประชาชนและเยาวชนในพื้นที่ได้ให้ความสนใจและความสำคัญในการศึกษาต่อและมีแนวโน้มที่ดียิ่งขึ้นในอนาคต

บทเรียนที่ได้รับ

1. องค์กรบริหารส่วนจังหวัดแพร่ได้มีโอกาสได้ศึกษาและเรียนรู้งานที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการด้านการศึกษาของเยาวชนให้มีประสิทธิภาพอย่างไร โดยได้รับคำแนะนำและการประสานงานอย่างดีจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ สถาบันการศึกษาในพื้นที่ รวมทั้งกรมสามัญศึกษา
2. ประชาชนในพื้นที่หันมาให้ความสำคัญและสนับสนุนการศึกษาของบุตรหลานมากขึ้น โดยเฉพาะการสร้างความสำเร็จหรือค่านิยมใหม่ ๆ ในชุมชนเกี่ยวกับการศึกษา
3. มีผลกระทบในทางลบเกิดขึ้น เมื่อองค์กรบริหารส่วนจังหวัดแพร่ เข้ามาให้การสนับสนุนโครงการผ่านทางโรงเรียนพัฒนาประชาอุปถัมภ์และมีการพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนให้ดีขึ้น ทำให้เด็กนักเรียนในพื้นที่ใกล้เคียงต้องการเข้าศึกษาต่อในโรงเรียนพัฒนาประชาอุปถัมภ์ ทำให้เกิดปัญหาปริมาณนักเรียนในโรงเรียนอื่นใกล้เคียงลดลง

3. โครงการเสริมความรู้ มุ่งสู่มหาวิทยาลัย

หลักการและเหตุผล

ปัจจุบันการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษามีการแข่งขันกันสูง เนื่องจาก ผู้เข้าสอบแข่งขันมีจำนวนมาก ในขณะที่สถาบันอุดมศึกษาสามารถรับนักศึกษาได้ในจำนวนจำกัด ฉะนั้นผู้ที่มีการเตรียมความพร้อมที่ดีสำหรับการสอบเท่านั้น จึงจะสามารถสอบผ่านเกณฑ์การคัดเลือก ได้มากกว่าผู้อื่น ทั้งนี้ นอกจากคะแนนผลการเรียนแล้ว หากการได้รับเทคนิคและการแนะนำที่ดี ในการทำข้อสอบก็จะมีโอกาสมากยิ่งขึ้นในการสอบแข่งขัน

องค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ ร่วมกับ โรงเรียนพัฒนาประชาอุปถัมภ์ ได้ดำเนินการโครงการพัฒนาเยาวชนคนเก่งสู่ดวงดาว เพื่อสนับสนุนการจัดการศึกษาสำหรับผู้ด้อยโอกาสและผู้ที่มีความสามารถพิเศษทุกตำบลในจังหวัดแพร่ ที่มีผลการเรียนดีเด่นและ/หรือเป็นเด็กที่มีความสามารถพิเศษ อื่น ๆ เช่น ความสามารถด้านดนตรี กีฬา ฯลฯ โดยจัดทำเป็นลักษณะโรงเรียนประจำและไม่เก็บค่าใช้จ่าย ใด ๆ ซึ่งเด็กนักเรียนในโครงการดังกล่าว ปัจจุบันกำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมที่จะให้เด็กนักเรียนได้มีโอกาสในการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา ดังนั้นจึงได้มีการคัดเลือกนักเรียนที่มีพื้นฐานการเรียนที่ดี เข้ามาเรียนเพิ่มเติมในช่วงปิดภาคเรียน เพื่อเพิ่มความรู้และเทคนิคการทำข้อสอบให้แก่นักเรียน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมของนักเรียนในการสอบแข่งขันเข้ามหาวิทยาลัย
2. เพื่อเสริมความรู้และเน้นเทคนิคการทำข้อสอบ จากคณาจารย์ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะวิชา
3. เพื่อให้ให้นักเรียนผู้เข้าร่วมโครงการได้รู้จักการอยู่ร่วมกัน สามารถปรับตัวอยู่ร่วมกับ

ผู้อื่น ขอมรับกฎเกณฑ์ของสังคม

เป้าหมาย

นักเรียน โรงเรียนพัฒนาประชาอุปถัมภ์ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 25 คน

ระยะเวลาดำเนินการ

วันที่ 18 มีนาคม – 18 พฤษภาคม 2550

สถานที่ดำเนินการ

สถาบันพัฒนาผู้นำท้องถิ่น องค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่

งบประมาณ

จำนวน 500,000 บาท (ห้าแสนบาทถ้วน) ตามรายละเอียดค่าใช้จ่าย ดังนี้

วิธีดำเนินการ

1. เสนอโครงการฯ เพื่อขออนุมัติโครงการฯ

2. แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน
3. ประชาสัมพันธ์โครงการฯ ให้กับทุกกองทราบ
4. ประชุมคณะกรรมการดำเนินงาน
5. ดำเนินงาน
6. สรุปและประเมินผลการดำเนินโครงการฯ

การประเมินผล

1. จากจำนวนนักเรียนที่สามารถสอบเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการทั้งหมด

2. จากการสังเกตการทำกิจกรรมร่วมกันระหว่างนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการทั้งหมด

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. นักเรียนที่เข้าร่วมโครงการมีความพร้อมในการเตรียมตัวสอบเข้าเรียนในระดับอุดมศึกษา

2. นักเรียนที่เข้าร่วมโครงการมีโอกาสที่จะสอบผ่านเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาได้

3. นักเรียนที่เข้าร่วมโครงการ สามารถอยู่ร่วมกัน สามารถปรับตัวอยู่ร่วมกับผู้อื่น และยอมรับกฎเกณฑ์ของสังคมได้

1.7 รางวัลที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ได้รับ

- มูลนิธิช่วยการศึกษาท้องถิ่นและกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น มอบโล่และเกียรติบัตร ให้กับ นายแพทย์ชาญชัย ศิลปอวยชัย นายองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ ในฐานะ ผู้บริหารผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดีเด่น ด้านการศึกษา ประจำปี 2549 ณ วันที่ 16 มีนาคม 2550

- ปี 2549 ได้รับ รางวัลองค์การบริหารส่วนจังหวัดที่มีการบริหารจัดการที่ดี (รางวัลชมเชย) เป็น 1 ใน 4 แห่ง ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดทั้ง 75 แห่งที่ได้รับรางวัล

- นอกจากนี้ องค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ ได้ส่งโครงการจำนวน 8 โครงการ เข้าร่วมงานเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในวโรกาสเฉลิมฉลองราชสมบัติครบรอบ 60 ปี โดย 5 โครงการแรกได้รับการพิจารณาจากคณะกรรมการฝ่ายโครงการและกิจกรรมกระทรวงมหาดไทย จาก 21 โครงการทั่วประเทศ

1. โครงการเสริมสร้างสันติสุขจังหวัดแพร่ เฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเนื่องในวโรกาสฉลองสิริราชสมบัติครบ 60 ปี

2. โครงการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุจังหวัดแพร่ เฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเนื่องในวโรกาสฉลองสิริราชสมบัติครบ 60 ปี

3. โครงการคู่สมรสเป็นสุข ครอบครัวอบอุ่น เฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเนื่องในวโรกาสฉลองสิริราชสมบัติครบ 60 ปี

4. โครงการเสริมสร้างสุขภาพถ้วนหน้าของจังหวัดแพร่ เฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเนื่องในวโรกาสฉลองสิริราชสมบัติครบ 60 ปี

5. โครงการถ่ายทอดเทคโนโลยีเกษตรธรรมชาติให้แก่เกษตรกร เฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเนื่องในวโรกาสฉลองสิริราชสมบัติครบ 60 ปี

1.8 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรคของการจัดการการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่

2. เพื่อศึกษาผลกระทบของการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่

3. เพื่อศึกษาแนวโน้มการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

1.9 สมมติฐาน

การจัดการศึกษาโดยองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ในปัจจุบันนั้นแม้จะมีการประเมินความพร้อมก่อนหน้าการถ่ายโอนภารกิจแล้ว แต่เมื่อถ่ายโอนแล้วกลับปรากฏว่ายังประสบปัญหาและอุปสรรคการจัดการในหลายด้าน

1.10 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบปัญหาอุปสรรคข้อขัดข้องของการจัดการการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่

2. ทำให้ทราบถึงผลกระทบของการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่

3. ทำให้สามารถนำข้อมูลไปใช้คาดการณ์แนวโน้มของการจัดการการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์กรส่วนท้องถิ่น

4. สามารถนำข้อมูลไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อผู้ที่สนใจเกี่ยวกับเรื่องท้องถิ่นกับการจัดการการศึกษา